

Kinnitatud

Mikitamäe Vallavolikogu 12.10.2017 määrusega nr 8

MIKITAMÄE VALLA ARENGUKAVA 2014–2021

MIKITAMÄE 2014

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	4
1. MIKITAMÄE VALLA HETKEOLUKORD.....	5
1.1. ASUKOHT JA TERRITOORIUM.....	5
1.1.1. LOODUS JA SELLE OMAPÄRA.....	6
1.1.2. AJALOOLINE TAUST.....	7
1.2. VALLA ELANIKKOND.....	8
1.3. MAJANDUS JA ETTEVÕTLUS.....	9
1.4. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID.....	10
1.5. HARIDUS.....	10
1.6. KULTUUR JA SPORT.....	11
1.7. TEHNILINE TARISTU.....	12
1.7.1. TEED.....	12
1.7.2. VESIVARUSTUS JA KANALISATSIOON.....	14
1.7.3. JÄÄTMEMAJANDUS.....	14
1.7.4. ENERGEETIKA JA SOOJAMAJANDUS.....	15
1.7.5. TELEFONISIDE JA INTERNET.....	15
1.8. MAAOMAND JA PLANEERINGUD.....	15
1.9. TURVALISUS.....	17
1.10. VALLA JUHTIMINE.....	17
2. SWOT ANALÜÜS.....	19
3. VISIOON JA MISSIOON.....	21
3.1. VISIOON AASTAL 2019.....	21
3.2. MISSIOON.....	22
4. STRATEEGILISED EESMÄRGID JA TEGEVUSED AASTANI 2019.....	23
4.1. VALLA HALDAMINE.....	23
4.1.1. ELANIKKOND.....	23
4.2. ETTEVÕTLUS JA TURISM.....	23
4.2.1. ETTEVÕTLUS.....	23
4.2.2. TURISM.....	24
4.3. SOTSIAALSFÄÄR.....	26
4.3.1. SOTSIAALHOOLEKANNE.....	26
4.3.2. TERVISHOID.....	27
4.3.3. NOORSOOTOÖ.....	27
4.4. HARIDUS.....	28
4.4.1. ALUS- JA PÕHIHARIDUS.....	28
4.4.2. HUVI- JA VABAHARIDUS.....	30
4.5. KULTUUR JA SPORT.....	30
4.5.1. KULTUURIMAJA, RAAMATUKOGU.....	31
4.5.2. TSÄSSONAD, MUUSEUMID.....	32
4.5.3. SPORT.....	32
4.6. KOMMUNIKATSIOONID, ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS.....	33
4.6.1. TELEFONISIDE JA INTERNET.....	33
4.6.2. ELEKTRIVÕRK.....	34
4.6.3. TEED, ÜHISTRANSPOORT JA TÄNAVAVALGUSTUS.....	34
4.6.4. ELAMUD.....	35
4.6.5. VEEVARUSTUS, KANALISATSIOON JA PUHASTUSSEADMED.....	36
4.6.6. SOOJAVARUSTUS.....	36
4.6.7. JÄÄTMEMAJANDUS.....	37
4.7. MAAOMAND JA PLANEERINGUD.....	37

<u>4.8 TURVALISUS JA HEAKORD.....</u>	<u>38</u>
<u>4.9. VALLA HALDAMINE.....</u>	<u>38</u>
<u>5. ARENGUKAVA ELLUVIIMINE, SEIRE JA HINDAMINE.....</u>	<u>41</u>
<u>6. LISAD.....</u>	<u>42</u>
<u>LISA 1. INVESTEERINGUTE KAVA.....</u>	<u>42</u>
<u>LISA 2. LAENUKOORMUS AASTATEKS 2012-2019.....</u>	<u>43</u>

SISSEJUHATUS

Käesolev dokument on "Mikitamäe valla arengukava aastateks 2014–2020", mis on valminud eelnevate dokumentide "Mikitamäe valla arengukava 2008–2015", "Mikitamäe valla arengukava 2008–2019", „Mikitamäe valla arengukava 2012 - 2019“ ja „Mikitamäe valla arengukava 2014 – 2019“ muudatuste ja täienduste tulemusena. Arengukava koostamisel on lähtutud arengukava üldpõhimõtetest ja kokkulepitud metoodikast ning erinevatest arengudokumentidest: üleriigiline planeering Eesti 2030+, Põlva maakonna arengukava 2011–2017, Setomaa arengukava 2015 - 2025 jt. valdkondlikud arengudokumendid. Arengukavas määratletakse tähtsamad eesmärgid ja tegevused nende saavutamiseks. Tähtsamate eesmärkide väljatoomine tagab järjepideva arengu ja aitab keskenduda olulisele. Arengukava koostamisel toimusid tähtsamate teemavaldkondade (haridus, kultuur ja sport; sotsiaalsfäär; majandus) arutlemiseks ja võimalike lahenduste leidmiseks avatud arutelud vastavates komisjonides. Vajalikud statistilised andmed koguti valdkondade eest vastutavatelt isikutelt. Arengukava koosneb kuuest osast. Esimene osa kirjeldab lühidalt hetkeolukorda. Teises osas on valla SWOT analüüs. Kolmandas osas visioon aastaks 2020 ja missioon. Neljandas osas on peamiste teemavaldkondade kaupa välja toodud arengueeldused, võtmeprobleemid, eesmärk ja vajalikud tegevused püstitatud eesmärgi saavutamiseks. Viies osa kirjeldab strateegiate elluviimise, seire ja hindamise põhimõtteid. Kuues osa hõlmab Mikitamäe valla investeringute kava aastateks 2017–2021.

1. MIKITAMÄE VALLA HETKEOLUKORD

1.1. ASUKOHT JA TERRITOOORIUM

Mikitamäe vald asub Eestimaa kaguosas. Mikitamäe vald külgneb Räpina, Veriora, Orava ja Värskala vallaga. Valla looduslikeks piirideks on Järvepää järv, Mäda jõgi, Võhandu jõgi ning Värskala laht. Vallakeskus asub Mikitamäe külas, mille vanuseks märgitakse enam kui 700 aastat. Kaunis, puutumatu loodus Mikitamäe vallas on aluseks Natura 2000 võrgustiku loomisel, haarates enda alla Audjassaare-Lüübnitsa märgala ja Järvepää-Päevakese lamminiidu Mäda jõe kaldal. Mikitamäe vald asub iidsetel Setomaal ning siin on ehedalt säilinud seto kultuur ja traditsioonid.

Mikitamäe vallakeskuse kaugus lähimatest linnadest:

- Tartu linnast 82 km;
- Võru linnast 50 km;
- Põlva linnast 41 km;
- Räpina linnast 15 km.

Mikitamäe valla pindala on 104,4 km², moodustades 4,8% maakonna territooriumist ja olles maakonna valdadest suuruselt kümnes (vt. tabel 1. Mikitamäe valda iseloomustavad üldandmed) Mikitamäe vald on osa Setomaast ja seega peetakse vallas lugu ajaloolistest traditsioonidest ja kommetest, erinedes oma kultuuri ja kommetega ülejäänud Eestist. Vald kuulub Setomaa Valdade Liitu.

Tabel 1. Mikitamäe valda iseloomustavad üldandmed

	Rahvaarv	Pindala km ²	Asustustihedus elanikku 1km ² kohta
Mikitamäe vald (27.09.2017)	986	104,4	9,44
Kogu Eesti (01.01.2014)	1315819	43432,31	30,30
Põlva maakond (01.01.2016)	28726	2164	13,3
Mikitamäe valla osakaal Põlva maakonnas	3,4 %	4,8 %	
Mikitamäe valla osakaal Eestis	0,08 %	0,23 %	

Valda läbivad Tartu-Räpina-Koidula ja Põlva-Koidula maantee. Kokku on valla territooriumil maanteid 138,2 km, millest riigiteid on 62,6 km, kohalikke teid on 75,6 km sealhulgas erateid 17,6 km. Lisaks teedele on Mikitamäe vallas inventariseerimise andmete põhjal tee torutruupe kokku 79 truupi kogupikkusega 707 m. Sildu valla teedel pole. Elanike arv seisuga 01.01.2014 oli 1015

inimest, neist mehi 576 ja naisi 480. 2017. aasta septembri seisuga on elanike arv 987. Asustustihedus on 9,45 inimest/km². Mikitamäe vallas on 18 küla: Audjassaare, Beresje, Igrise, Järvepää, Kahkva, Karisilla, Laossina, Lüübnitsa, Mikitamäe, Niitsiku, Puugnitsa, Rääsolaane, Rõsna, Selise, Toomasmäe, Usinitsa, Varesmäe, Võõpsu. Suuremad külad on Mikitamäe (262), Võõpsu (88), Lüübnitsa (82), Toomasmäe (77). Vallamaja asub Mikitamäe külas. Kaugus maakonnakeskusest Põlvast on 41 km.

1.1.1. LOODUS JA SELLE OMAPÄRA

Looduskeskkond on puhas ja rikkumata ning see on aluseks Natura 2000 võrgustiku loomisel. Võrgustik haarab enda alla Audjassaare-Lüübnitsa märgala (hoiuala) ja Järvepää-Päevakese lamminiidu Mäda jõe kaldal. Koostamisel on Lüübnitsa hoiuala kaitsekorralduskava. Mikitamäe vald asub Pihkva järve rannal. Mikitamäe ja Räpina valla piiril kulgeb Eesti pikim jõgi: Võhandu jõgi. Pihkva järvest Võõpsu sadamakohani on Võhandu jõgi laevatatav.

Mikitamäe valla siseveekogud:

- Lüübnitsa Umbjärv Lüübnitsa külas, 10,8 ha;
- Peresi ehk Beresje Umbjärv Beresje külas, 17,5 ha;
- Tegova järv Järvepää külas, 2,1 ha;
- Järvepää järv Järvepää külas, 11,8 ha;
- Plotino järv ehk Kahkva tiik Kahkva külas, 1,9 ha;
- Kahkva paisjärv Kahkva külas, 0,7 ha.

Mikitamäe valla vooluveekogud on:

- Võhandu jõgi;
- Mäda jõgi;
- Karisilla oja;
- Rebasmäe oja;
- Selise peakraav;
- Veerksu oja;
- Lüütja oja;
- Varesmäe oja.

Pihkva-Peipsi-Lämmijärve vallaosa üldplaneeringuga on ette nähtud Pihkva järve ääres turismimajanduse edendamine. Valla territooriumil on NATURA 2000 kaitsealad: Karisilla oja, Mäda jõgi ja Lüübnitsa sooala. Üldplaneeringuga on kehtestatud võimalikud variandid rannaäärsete

matkamarsruutide ja -radade, paadisadamate jne. rajamiseks. Rajatud on Lüübnitsa vaateplatvorm. Kaitstavatest objektidest asub Mikitamäe valla territooriumil Plotino määnd, Lepiku määnd, Rõsna kadakas ning Merikotka kaitseala.

1.1.2. AJALOOLINE TAUST

Muistse Eesti iseseisvuse ajal (enne 1225. aastat) kuulus Setomaa Ugandi maakonda. Kui Eesti langes saksa ordurüütlite ja piiskoppide valdusse, viidi sõjalise jõuga läbi eestlaste ristimine. Arvatavasti toodi ristiusk ka Mikitamäele, kus asus surnuaed, mille tekkeajaks arvatakse 13.sajandit. Mikitamäe küla ümbrus oli veidi rohkem kui 700 aastat tagasi ja ka hiljem metsane, soine, teedeta. Põllundus ei olnud arenenud. Siinsed elanikud elasid peamiselt küttimisest ja kalapüügist Pihkva järvest. Kala ja karusnahka käidi müümas Pihkva järve mööda Pihkvas ja mujal. Seoses sellega, et ühendus muu maailmaga oli külal raskendatud, hakati küla keskele, kõrgemale liivasele alale matma surnuid. Kuna kirikut läheduses polnud, ehitati surnuaia keskele ka palvemaja (tsässon). Tsässon on külakogukonna traditsiooniline palvemaja, kus küla kõige vanem mees, pereisa või külavanem pidas pühadel, mõnikord pühapäevadel ning eriliste sündmuste puhul tunniteenistusi ehk "tsässe". Tavaliselt on tsässonad puust väikesed ehitised, mille sees on pühaseid, pühaserätte, küünlaid ja lilli. Tsässona katusel on väike rist. Tsässona ehitas ja seda hooldab külarahvas ühiselt. Tsässon asus küla keskel tee ääres ja oli avatud kõigile Mikitamäe tsässon on ehitatud aastal 1694, seega Setomaa vanim ja Eestimaa vanuselt teine säilinud puitehitis. 1230.aastal tungisid Pihkva väed Setomaale ja piir nihutati pihkvalaste poolt Mäda jõeni. Nii kisti Setomaa Eesti küljest lahti ja langes Pihkvamaa valdusse. Alles 2.veebruari 1920. aastal, kui lõppes Eesti Vabadussõda, mille tulemusena sõlmiti Eesti Vabariigi ja Venemaa vahel Tartu rahuleping, määrati kindlaks riigipiir Eestimaa ja Venemaa vahel. Alles nüüd liideti Setomaa taas Eestimaaga, mis oli 700 aastat olnud Venemaa alluvuses. Setomaa ametlikuks nimeks sai Petserimaa. Petserimaa jagati nelja vallarühma - Irboska, Petseri, Pankjavitsa ja Lobotka. Kuna selle jaotusega ei olnud rahul, siis juba 23.maist 1922 jaotati Lobotka vald siseministri määrusega kolmeks vallaks: Mikitamäe, Järvesuu ja Kulje valdadeks. Mikitamäe valla olemasolu aeg jäi lühikeseks. 16.mai 1923.aastal nimetati Mikitamäe vald Mäe vallaks. Mäe vald oli Petserimaa väikseim vald - 102,5 km². 1922.aasta rahvaloenduse andmeil oli Mäe vallas 3016 elanikku. Külasiid oli 32. 1945.aastal võttis Moskva taas Setomaa Eestimaa küljest, jättes Eestimaale ainult kolm valda, sealhulgas Mikitamäe valla. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 4.mai 1945. aasta seaduse Küla Tööraha Saadikute Nõukogu loomise kohta Eesti NSV-s alusel moodustati Mäe vallast Mikitamäe ja Võõpsu külanõukogud. Vastavalt seadusele oli külanõukogus esimehe ja sekretäri ametikoht. 17.juuni 1954.a. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seaduse alusel ühendati Mikitamäe ja Kahkva

külanõukogud Mikitamäe külanõukoguks keskusega Koksinas. Samal ajal liideti Võõpsu I ja Võõpsu II külanõukogud Võõpsu külanõukoguks, keskusega Toomasmäel Kuura talus. Mikitamäe külanõukogus oli 1. jaanuari 1955. aasta seisuga 1452 inimest. 3.septembri 1960.a. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seaduse alusel kaotati Võõpsu külanõukogu ja ühendati Mikitamäe külanõukoguks. Seega 1. oktoobril 1960. a. taastus Mikitamäe külanõukogu endise Mäe valla piirides, mis moodustati 23.mail 1922. aastal. 26.martsil 1966. a. liideti Mikitamäe külanõukogu territooriumiga osa Alaküla külanõukogule kuuluvatest Kahkva ja Lepiku piirkonna küladest. Alates sellest ajast on Mikitamäe külanõukogu ja hilisem valla territoorium muutusteta. 25.veebruari 1977. a. kinnitas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium rajoonide ettepanekud külade, alevite ja alevike nimetamise kohta. Nii jäi Mikitamäe külanõukogu 37 külast alles 18 küla. Need on: Mikitamäe, Laossina, Toomasmäe, Varesmäe, Võõpsu, Beresje, Lüübnitsa, Audjasaare, Karisilla, Selise, Igrise, Järvepää, Puugnitsa, Usinitsa, Rääsolaane, Niitsiku, Kahkva, Rõsna. 4.juunil 1992.a. andis Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidium Mikitamäe külanõukogule valla omavalitsusliku staatuse ja Mikitamäe vald astus omavalitsusliku haldusüksuse õigustesse, kuhu kuuluvad eelpoolnimetatud 18 küla.

1.2. VALLA ELANIKKOND

Mikitamäe vald on Põlva maakonna omavalitsuste seas pindalalt ja rahvaarvult üks väiksemaid valdu. Valla elanike arv moodustab 3,4 % maakonna rahvastikust ja pindala ca 4,8 % maakonna pindalast.. Mikitamäe valla asustustihedus on 9,7 in/km² kohta. Kehtiva Eesti vabariigi haldusjaotuse järgi asub valla territooriumil 18 küla, millistest elanike arvu poolest on suuremad Mikitamäe, Võõpsu, Toomasmäe, Lüübnitsa, Karisilla, Rõsna ja Selise. Nendes külades elab üle poole valla elanikkonnast. Rahvaarv vallas on pidevalt vähenenud seoses negatiivse iibega (suremus on suurem kui sündivus) ja väljarändega. Kui seisuga 31.12.2006 oli Mikitamäe valda registreeritud 1129 inimest (naisi oli 544 ja mehi 585), elas valla territooriumil 01.01.2014. aasta seisuga 1015 elanikku (vt. tabel 2, Mikitamäe valla rahvaarvu muutus).

Tabel 2. Mikitamäe valla rahvaarvu muutus

aasta	Elanikke seisuga 31.12	mehi	naisi
1998	1402	674	728
2000	1330	641	689
2002	1266	617	649
2004	1161	590	571
2007	1090	566	524
(1.juuli)2008	1112	579	533
2011	1056	576	480
2012	1056	576	480

2013	1048	573	475
2014	1015	554	461
2015	992	537	455
2016			

Tabel 3. Mikitamäe valla elanike jaotus külade lõikes

Küla nimi	Elanike arv külades		
	31.12.2011	01.01.2016	27.09.2017
Audjassaare	14	18	16
Beresje	49	42	40
Igrise	17	18	16
Järvepää	21	20	18
Kahkva	44	41	44
Karisilla	62	61	58
Laossina	29	26	27
Lüübnitsa	91	82	84
Mikitamäe	292	262	261
Niitsiku	22	23	24
Puugnitsa	13	13	14
Rõsna	59	57	55
Rääsolaane	17	16	15
Selise	64	53	51
Toomasmäe	76	77	79
Usinitsa	54	45	50
Varesmäe	33	25	25
Võõpsu	92	88	84
Kokku	1056	992	986

Sündide ja surmade vahetõrge on aastati erinev, kuid kokkuvõttes on surmade osakaal oluliselt suurem sündide arvust.

1.3. MAJANDUS JA ETTEVÕTLUS

Ettevõtluse ja sellest tulenevalt ka kogu valla majanduslik olukord sõltub eelkõige territoriaalsetest

tingimustest ja ajaloolisest pärandist. Geograafilisest asukohast lähtuvalt on Mikitamäe piirivalla staatuses. Lähimad tõmbekeskused on Tartu (82 km), Põlva (41 km) , Võru 50 km ja Räpina 15 km. Ettevõtluskeskkonna paremaks planeerimiseks peab koostööd tegema naaberomavalitsustega, kus asuvad suuremad ettevõtted ning kus inimesed käivad nii tööil kui avalikke teenuseid tarbimas. Põllumajanduse suureks probleemiks on turu puudumine traditsioonilistele põllumajandustoodetele, sest suured linnad ja töötlemiskeskused on kaugel ja Venemaale turustamine keeruline. Osahinguid on 41. Kaks neist on likvideerimisel. Mittetulundusühinguid on 26 ja FIE-sid 53 (äriregistri andmetel). Suuremad ettevõtted on: Alex-Agro OÜ (põllumajandus) ja Katel OÜ (vee- ja kanalisatsiooniteenused). Tegevust on alustanud mitmed osahingud ja mittetulundusühingud. Mikitamäe vallas on head eeldused turismi arendamiseks: järved, ilus looduskeskkond, Värskas ja Räpina lähedus, kultuurisündmused ja vaatamisväärsused.

1.4. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID

Vallas on üksikisikuid ja perekondi, kellel on muutunud toimetulek raskeks. Sotsiaalsed probleemid on teravad, need tulenevad tööpuudusest ja võimetusest elusituatsioonidega kohaneda. Omavalitsuse tegevus on sotsiaalhoolduse valdkonnas suunatud selliste raskete sotsiaalsete probleemide ennetamisele ja nendele lahenduste leidmisele, millega inimesed iseseisvalt enam toime ei tule. Abivajajatele püütakse anda abi ja toetust võimalikult tema elukoha lähedal. Mikitamäe vallas kasutatavad sotsiaalhooldusvormid on: sotsiaalhooldamine, sotsiaaltoetused ja sotsiaalteenused. Avahooldustöötajaid on üks, pidevat koduhooldusteenust osutatakse kuni 10 inimesele. Oluliselt suur protsent vallaelanike hulgas on pensionäridel ja eakatel. Enesega mitte toimetulevate kodanike jaoks on hooldekodu. Hooldekodus on 27 kohta hoolealustele. Olemas on viietoaline sotsiaalkorter ja transport sotsiaalabi osutamiseks. Mikitamäe olmehoone keldrikorrusel asub saun, mis pakub teenust kahel laupäeval kuus. Lisaks on tunnisaua tellimise ja pesu pesemise võimalus. Mikitamäel töötab perearst ja pereõde. Osa valla elanikke on registreerunud ka teiste perearstide nimistutesse. Patsientide teenindamiseks on renoveeritud ruumid. Kohapeal on võimalus teha lihtsamaid analüüse.

1.5. HARIDUS

Mikitamäe vallas annab nii alus- kui põhihariduse Mikitamäe Kool. Alusharidus on lüli pidevhariduse süsteemis, vundament kogu edasisele haridusteele. Kooli lasteaiaosas toimub laste päevahoid ja alushariduse võimaldamine ning laste kooliks ettevalmistamine. Töökorraldus on paindlik, laste ja lastevanemate huvisid arvestav. Kooli eesmärgiks on noortele kvaliteetse põhihariduse kindlustamine. Senisest rohkem pannakse rõhku omakultuuri õpetamisele - õpitakse

seto tantse ja töötab omakultuuri ring. Kooli juures on lastel võimalus osaleda huvialaringides, tegutseb laulukoor, omakultuuriring, spordiring ning mudilaste tantsu- ja lauluringid. Vallas tegutseb vallamaja keldrikorruse renoveeritud ruumides noortekeskus.

Tabel 4. Aastatel 2015–2020 kooliminevad lapsed, kes on seisuga 27.09.2017 Mikitamäe valla elanike registris.nn

Sünniaasta	Läheb kooli	Laste arv
2011	2018	9
2012	2019	7
2013	2020	6
2014	2021	12
2015	2022	3
2016	2023	11

Tabelist nähtub, et kooliminevate laste arv on aastate lõikes väga erinev. Siiski on alates 2008. aastast märgata laste arvu suurenemist, mis annab kindlustunnet kooli püsima jäämisele. Kaugemal elavate õpilaste jaoks töötab pikapäevarühm. Õpilaste toitlustamine toimub koolis kahes vahetuses, lisaks lõunatoidule saavad kehakinnitust ka pikapäevarühma lapsed. 2017/2018 õppeaastal on õpilaste arv koolis 40 ja laste arv lasteaias 19. Mikitamäe vallas puuduvad huvialakoolid. Huvilistel on võimalus käia Värskas, Räpina, Mooste või Põlva Muusikakoolis, Põlva Spordikoolis, Põlva Kunstikoolis ja Räpina Loomemajas. Õpilaste arvu suurenemine nimetatud koolides näitab, et huvi huvikoolides ning huvitegevuses osalemise vastu noortes pidevalt suureneb. Õpilased saavad osaleda Mikitamäe Kooli juures tegutsevates spordi (kergejõustik, suusatamine, orienteerumine, jalgpall, korvpall) ja muusikaga (lastekoor, mudilaste lauluring, omakultuuriring) seotud ringides. Vald toetab õpilaste osalemist väljaspool valda asuvates huvikoolides ja klubides. Alustatud on Seto Haridusmuuseumi rajamist Mikitamäe Kooli ruumidesse.

1.6. KULTUUR JA SPORT

Mikitamäe valla ülesandeks on eelkõige seto kultuuri säilitamine, kaitsmine ja populariseerimine ning selle arengut soodustavate tingimuste loomine. Mikitamäe vallas on üks nn kultuurimaja: Lüübnitsa Külakeskus. Hoone vanem osa on ehitatud aastal 1924 ning sellele on ehitatud juurdeehitus aastal 1956. 2009. aastal renoveeriti kultuurimaja täielikult. Hoonet kasutatakse erinevate ürituste ja seminaride – koosolekute korraldamiseks. Erinevad huvialade harrastajad käivad koos Mikitamäe vallamaja saalis ja kooli ruumides. Paljud MTÜ-d aitavad edendada

piirkonna kultuuri- ja seltsielu. Tuntumad neist on MTÜ „Helmine“ (leelokoor), MTÜ Rahvatantsuansambel „Hõbehall“, MTÜ Poloda Piigad, ansambel Aare, karmoškaring, MTÜ Mikitamäe Naisteklubi Mixina, MTÜ Karisilla, MTÜ Tegus Mikitamäe, MTÜ Jõeäärse Selts ja MTÜ L.O.E . Kohalikku kultuuri tutvustab MTÜ Ilumetsa Rongipeatuse Sõbrad. Spordihuviliste käsutuses on Mikitamäe Kooli staadion. Võimalus on kasutada Värska Gümnaasiumi võimlat. Käesoleval ajal on Mikitamäe vallas registreeritud 26 vabaühendust, millest 10 tegelevad kultuuri ja meelelahutusega. MTÜ-de tegutsemiskohana on märgitud Mikitamäe, Selise, Karisilla, Lüübnitsa, Laossina, Toomasmäe ja Rõsna küla. Vallas tegutseb köieveomeeskond. Mängitakse ka jalg-, võrk- ja rahvaste palli, osaletakse erinevatel maakonna- ja Peipsi mängudel. Raamatukogu ruumides töötab Avalik Internetipunkt (AIP) kahe arvutiga.

1.7. TEHNILINE TARISTU

Mikitamäe valla suuremates küldes on välja kujunenud tiheasustusalad, millistest paljusid võib lugeda küla keskusteks. Külakeskustena on määratletud küla tiheasustus, kompaktselt hoonestatud alad, kus on ühised teed, tänavad ja tehnovõrgud või kus nende rajamine on õigustatud või, kus pakutakse ümbruskonna elanikele ka mõningaid teenuseid. Enamus suurematest küladest asuvad suurte magistraalteede või suuremate veekogude ääres.

1.7.1. TEED

Kuigi valda läbib Tartu-Räpina-Koidula riigimaantee ei ole vaatamata piiripunkti lähedusele liiklus eriti tihe. Nii Karisilla-Põlva kui Tartu-Räpina-Koidula riigimaanteedel on Maanteeameti 2016.aasta andmete alusel liiklustihedus 1110 autot ööpäevas. Kokku on valla territooriumil maanteid 138,2 km, millest riigiteid on 62,6 km, kohalikke teid on 75,6 km sealhulgas erateid 17,6 km. Remont- ja hooldustöid tehakse vastavalt võimalustele, 2016.aastal renoveeriti vallateid 26 000 euro ulatuses.

Tabel 5. Riigimaanteed

Tee nimi	Tee nr
Tartu-Räpina-Värska tugimaantee	45
Põlva-Karisilla tugimaantee	90
Karisilla-Petseri tugimaantee	63
Võõpsu-Audjassaare kõrvalmaantee	18195
Beresje tee	18219
Võõpsu-Käre kõrvalmaantee	18194
Tõganitsa – Suure-Veerksu kõrvalmaantee	18196
Karisilla-Usinitsa kõrvalmaantee	18214

Niitsiku-Kahkva kõrvalmaantee	18207
Mikitamäe-Kahkva kõrvalmaantee	18208
Rahumäe-Kahkva kõrvalmaantee	18206
Räpina-Kahkva kõrvalmaantee	18193
Karisilla-Rõsna kõrvalmaantee	18209

Tabel 6. Valla teed

Mikitamäe valla kohalike teede nimekiri

	Tee nr	Tee nimi	Tee pikkus (km)
1)	4650001	Mikitamäe – Rõsna	5,630
2)	4650002	Liivoja – Liivago	3,130
3)	4650003	Hainsoo – Jõeots	1,310
4)	4650004	Lillo – Mikitamäe	1,545
5)	4650005	Üksiku – Saekaatri	0,425
6)	4650006	Koksina – Tegova	2,960
7)	4650007	Laaneots – Anipai	1,280
8)	4650008	Varikmäe – Kägovere	3,245
9)	4650009	Tohva – Koksina	3,185
10)	4650010	Koksina – Poolak	0,485
11)	4650011	Koksina – Jahu	1,345
12)	4650012	Igrise – Pedjak	2,645
13)	4650013	Mikitamäe – Rääsolaane	1,835
14)	4650014	Karisilla – Teppo	2,215
15)	4650015	Luigase	0,835
16)	4650016	Laossina	1,130
17)	4650017	Lüütja – Toomasmäe	1,780
18)	4650018	Varesmäe – Rainova	2,410
19)	4650019	Toomasmäe – Varesmäe	2,185
20)	4650020	Niitsiku – Sikamäe	0,715
21)	4650021	Kängla – Paidu	0,750
22)	4650022	Mägipõld – Puugnitsa	1,035
23)	4650023	Beresje külatee lõik 1	0,422
24)	4650024	Lüübnitsa külatee lõik 1	1,354
25)	4650025	Audjassaare külatee	0,245
26)	4650026	Võõpsu külatee lõik 1	0,158
27)	4650027	Mikitamäe külatee lõik 1	0,220
28)	4650028	Ubinamäe-Tatarmäe	0,883

29)	4650029	Kontsi	0,595
30)	4650030	Kotelniki	2,200
31)	4650031	Staadioni	0,466
32)	4650032	Söökla	0,160
33)	4650033	Tarkus – Kolbergi	2,795
34)	4650034	Karisilla – Tonja	0,790
35)	4650035	Tereste – Igrise	3,357
36)	4650036	Mäe Puhkekeskuse	0,820
37)	4650037	Mäeotsa	0,265
38)	4650038	Hallika	0,186
39)	4650039	Tirbi	0,120
40)	4650040	Kopli	0,154
41)	4650041	Tammenurga	0,335
42)	4650042	Aadusaare	0,615
43)	4650043	Sepa	0,260
44)	4650044	Selli	0,365
45)	4650045	Oropera	0,153
46)	4650046	Uku	0,225
47)	4650047	Pedaja	0,315
48)	4650048	Rõsna sadama	0,330
49)	4650049	Leivo	0,150
50)	4650050	Laossina sadama	0,290
51)	4650051	Tsurüki	0,175
52)	4650052	Rõsna – tsässona	0,300
53)	4650053	Kingla	0,485
54)	4650054	Kalli Pikase	0,685
55)	4650055	Lepasilla	0,365
56)	4650056	Lumpre	0,440
57)	4650057	Püve	0,460
58)	4650058	Kütissaare – Rääsolaane	1,420
59)	4650059	Padosaare	2,000
60)	4650060	Mureli	0,880
61)	4650061	Rõugumäe	0,330
62)	4650062	Segasaare	0,365
63)	4650063	Isala	0,690
64)	4650064	Soelaane	0,220
65)	4650065	Purdeotsa	1,035

66)	4650066	Elgimaa	0,995
67)	4650067	Laossina – Metsala	2,072
68)	4650068	Beresje külatee lõik 2	0,314
69)	4650069	Beresje külatee lõik 3	0,209
70)	4650070	Beresje külatee lõik 4	0,101
71)	4650071	Lüübnitsa külatee lõik 2	0,145
72)	4650072	Võõpsu külatee lõik 2	0,053
73)	4650073	Võõpsu külatee lõik 3	0,940
74)	4650074	Võõpsu külatee lõik 4	0,123
75)	4650075	Võõpsu külatee lõik 5	0,135
76)	4650076	Audjassaare – Tund	1,015
77)	4650077	Mikitamäe külatee lõik 2	0,320
78)	4650078	Mikitamäe külatee lõik 3	0,220
79)	4650079	Lipumäe	0,910
80)	4650080	Jõekalda	0,090
81)	4650081	Mäekingü	0,070
82)	4650082	Põri	0,395
83)	4650083	Oja	0,132
84)	4650084	Oru	0,552
85)	4650085	Raotu	0,150
86)	4650086	Pärna	0,080
87)	4650087	Soelaane	0,100
88)	4650088	Väikesaare	0,440
89)	4650089	Uibo	0,521
90)	4650090	Kirsi	1,339
91)	4650091	Otsa	0,721
92)	4650092	Kruusamäe	0,441
93)	4650093	Tammesoo	0,492
94)	4650094	Palandu	0,215
95)	4650095	Keldri	0,236
96)	4650096	Nurme	0,105
97)	4650097	Toobre	0,145
98)	4650098	Piiri	0,246
99)	4650099	Liinamäe	0,300

Tabelit täiendatakse operatiivselt vastavalt teede andmete muutumisele.

1.7.2. VESIVARUSTUS JA KANALISATSIOON

Mikitamäe valla territooriumil olevad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni süsteemid rajati peamiselt aastatel 1960–1990. Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemid on viimastel aastatel suures osas renoveeritud, kuid väike osa vajab renoveerimist. Mikitamäe valla 18st külast on ühisveevärg Mikitamäe külas, kus ühisveevärgiga on ühendatud 6 mitmekorruselist elamut, hooldekodu, olmehoone, katlamaja, kauplus. Siiani on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendamata neli korrusmaja. Toomasmäe, Niitsiku ja Selise külas on üks eraomandis olev puurkaev. Toomasmäe külas kasutatakse puurkaevu vett ainult loomakasvatuse tarbeks. Selise külas on ühendatud ühtsesse vee- ja kanalisatsioonisüsteemi 8 ühepereelamut. Puurkaevud asuvad ka Võõpsus ja Usinitsas, kuid need ei ole töökorras. Mikitamäe valla omandis oleva OÜ Katel hooldada on 1 puurkaev ja ca 4 km vee- ja kanalisatsioonitrasse. Mikitamäe Kooli puurkaevu hooldab kool oma jõududega. Kokku on Mikitamäe valla omandis 2 puurkaevu. Ühiskanalisatsioon on rajatud Mikitamäe külas, kus keskasula reovesi puhastatakse biopuhastis ja 2 biotiigis, mille kogupindala on 3450 m². Kanaliseeritud on ka Selise külas 8 eramu reovesi ja Niitsiku külas AS Astel puidutsehhi ning läheduses asuvate ühepereelamute reovesi. Ühisveevärgi ja tsentraalse kanalisatsioonisüsteemi väljaarendamiseks on Mikitamäe vallavolikogu poolt kinnitatud „Mikitamäe valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava aastateks 2016 – 2027“ (Mikitamäe valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava 2012 – 2024 muudatus). Arengukavaga on määratud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetava ala ulatus ning antud suunised ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamiseks. Tuletõrje veevarustus on lahendatud tuletõrje veehoidlate ja looduslike veekogude baasil või nende kombineerimisel. Veevõtukohad asuvad Mikitamäe, Usinitsa, Rõsna, Laossina ja Lüübnitsa külas. Kavandatud on veevõtukohta rajamine Beresjesse.

1.7.3. JÄÄTMEMAJANDUS

Mikitamäe vallas on vastavalt jäätmeseadusele korraldatud jäätmevedu. Koostatud on Mikitamäe valla jäätmekava aastateks 2012–2021. Mikitamäel on avatud jäätmejaam sorteeritud jäätmete jaoks. Jäätmejaamas on ka ohtlike jäätmete vastuvõtu konteiner. Ohtlike jäätmete ja suuremõõtmeliste jäätmete kogumiseks korraldatakse vallasiseselt ka kogumisringe, mille käigus kogutakse näiteks õli- ja värvijäätmeid, vanu ravimeid, patareisid ja akusid, pestitsiide, kodukeemiat, luminescentslampe ja elavhõbeda jäätmeid. Pakendijäätmete kogumispunktid asuvad Mikitamäe, Rõsna, Karisilla, Selise, Niitsiku, Laossina, Võõpsu, Beresje ja Lüübnitsa külas. Vallas on kaks kasutatavat kalmistut: Laossinas ja Beresjes. Mõlema kalmistu juurde on paigaldatud kaasaegne jäätmekonteiner, kuhu kogutakse põhiliselt bioloogiliselt mittelagunevad jäätmed. Komposteeritavad jäätmed kompostitakse kohapeal.

1.7.4. ENERGEETIKA JA SOOJAMAJANDUS

Keskkütet kasutab Mikitamäe külas 6 hoonet. Kõetavate hoonete kubatuur kokku on 20 438 m³, sh. Olmehoone 4 350 m³; hooldekodu 1 840 m³ ja 3 elamut kokku 56 korteriga, 14 248 m³. Hoonete kütmine ei toimu tsentraalselt vaid kasutatakse lokaalkatlamaju. Mikitamäe Kooli kõetakse maaküttega. Maaküttesüsteemi rajamine toimus 2008. aastal KIK toel. Elektrivarustust korraldab Elektrilevi OÜ. Elektrivõrguga on kaetud kogu valla territoorium, kuid kohati on probleeme elektrivarustuse halva kvaliteediga. Välisvalgustusega on osaliselt varustatud Mikitamäe, Võõpsu, Lüübniitsa, Audjassaare ja Beresje külad. Valgustatud on ka teelõik Mikitamäe Koolini.

1.7.5. TELEFONIDE JA INTERNET

Enamus Mikitamäe valla territooriumist on kaetud telefonisidega ja suuremate operaatorite vahendusel toimib ka mobiilside.

1.8 MAAOMAND JA PLANEERINGUD

Haritav maa hõlmab kogu valla territooriumist 22% ja looduslik rohumaa 5,4%. Metsamaa moodustab valla territooriumist 29,8%. Viljakaimad põllumaad (boniteet 45 ja 42) jäävad valla lääneossa, põllumaade keskmine boniteet on 39,6.

Valla maareformi tulemusel oli 2016 aasta lõpuks riigi maakatastris registreeritud 1 958 (2015 aastal 1 877) katastriüksust pindalaga 9 710,8 ha, mis moodustab 93,0% (2015 aastal 90,3%) omavalitsuse maafondist (10 443 ha). Sellest majandusaastal registreeriti 81 katastriüksust pindalaga 285,5 ha (so 2,7% registreeritud maast).

Registreeritud maa jaotub:

- 1. tagastatav maa* – 31.12.2016 seisuga oli maakatastris registreeritud tagastatavat maad pindalaga 5 673,0 ha ehk 58,4% kogu maakatastris registreeritud maast. Sellest 2016 registreeriti 57,2 ha.
- 2. ostueesõigusega erastatav maa* – 31.12.2016 seisuga oli maakatastris registreeritud ostueesõigusega erastatavat maad 1 274,1 ha ehk 13,1% kogu maakatastris registreeritud maast. Sellest 2016 registreeriti 31,0 ha.
- 3. enampakkumisega erastatav maa* – 31.12.2016 seisuga oli maakatastris registreeritud enampakkumisega erastatavat maad 54,0 ha ehk 0,6% kogu maakatastris registreeritud maast. 2015 uusi enampakkumisega erastatud maid ei registreeritud.
- 4. vaba põllumajandusmaa erastamine* – 31.12.2016 seisuga oli vaba põllumajandusmaad erastatud

369,8 ha ehk 3,8% kogu maakatastris registreeritud maast. Sellest 2015 registreeriti 60,5 ha.

5. *vaba metsamaa erastamine* – 31.12.2016 seisuga oli vaba metsamaad erastatud 84,0 ha ehk 0,9% kogu maakatastris registreeritud maast. Sellest 2016 uusi maid ei registreeritud.

6. *munitsipaalmad* – 31.12.2016 seisuga oli maakatastris registreeritud munitsipaalmad 38,4 ha ehk 0,4% kogu maakatastris registreeritud maast. Sellest 2016 registreeriti 3,4 ha.

7. *riigimaa* – 31.12.2016 seisuga oli maakatastris registreeritud riigi omandis olevat maad 2 217,7 ha ehk 22,8% kogu maakatastris registreeritud maast. Sellest 2016 registreeriti 194,0 ha.

Katastrisse on veel kandmata 732,6 ha maad.

Tabel 7. Detailplaneeringute algatamised ja kehtestamised Mikitamäe vallas

Algatatud	Kehtestatud		
29.10.2003 nr 38	Kõivupuu Audjasaares (jagamine)	31.03.2004 nr 20	1
26.09.2003. nr 35	Kiisa Lüübnitsas (jagamine)	31.03.2004 nr 21	2
26.09.2003 nr 35	Pai Mikitamäel (liitmine)	30.06.2004 nr 42	3
26.09.2003 nr 35	Toomase Mikitamäel (liitmine)	-	4
26.09.2003 nr 35	Sadama Rõsnas (puhkeala)	-	5
29.10.2003 nr 42	Mikitamäe keskasula-Põhikooli vahelise...	-	6
29.12.2003 nr 52	Järvekalda 2 (liitmiseks)	-	7
29.12.2003 nr 52	Marozova (liitmiseks)	-	8
29.12.2003 nr 52	Külasaare Rõsnas (elamumaaks)	30.12.2008 nr 56	9
25.02.2004 nr 9	Ärni ja Uibo Usinitsas) (vähitiigid)	23.11.2004 nr 54	10
31.03.2004 nr 18	Karisilla külaplats	27.08.2008 nr 30	11
31.03.2004 nr 19	Ülo Rõsnas (puhkeala)	-	12
21.05.2004 nr 35	Eve Puhketalu Võõpsus (jagamine)	24.05.2006 nr 10	13
30.06.2004 nr 41	Botšarovo Beresjes (jagamine)	25.05.2005 nr 7	14
29.09.2004 nr 46	Nurme Mikitamäel (EMT mast)	15.02.2005 nr 3	15
27.10.2004 nr 50	Terepniki nina, Beresje plats (radar)	22.03.2006 nr 7	16
23.11.2004 nr 55	Toome Rõsnas (puhkeala)	-	17
21.12.2004 nr 58	Laossina sadam	-	18
31.08.2005 nr 17	Selise külaplats	-	19
20.09.2005 nr 23	Salusaare Beresjes	-	20
14.10.2005 nr 26	Beresje plats (radar)	22.03.2006.nr 7	21
14.10.2005 nr 27	Ärni ja Arundi (vähitiigid)	-	22
27.12.2006 nr 35	Oja kinnistu Rõsna külas (elamumaaks)	29.03.2012 nr 1.1-2/18	23
28.02.2007 nr 9	Kännuämbliku Toomasmäe (jagamine)	-	24
27.06.2007 nr 30	Kallase Rõsnas (jagamine)	-	25
30.10.2007 nr 39	Toome Rõsnas (jagamine)	28.09.2009 nr 28	26

27.02.2008 nr 10	Ozerka Lüübnitsas (elamumaaks)	-	27
29.04.2009 nr 14	Savimäe, Arundi ja Mäe det pl	-	28
29.04.2009 nr 15	Mursa Beresjes (elamumaaks)	21.05.2010 nr 22	29
29.01.2010 nr 4	Mäe Beresjes (elamumaaks)	29.03.2012 nr 1.1-2/17	30
21.05.2010 nr 24	Tamme Rõsnas (elamumaaks)	30.06.2014 nr 1.1.2/15	31
26.11.2010 nr 26	Mäe tn 28, Teeveere Mikitamäe (ärimaaks)	27.02.2014 nr 2	32
28.01.2011 nr 1.1-2/10	Janne Rõsnas(ärimaaks,transpordimaaks)	30.08.2012 nr 1.1-2/3	33
18.03.2011 nr 1.1-2/22	Uus tn 39(elamumaaks,ärimaaks)		34
29.03.2012 nr 1.1-2/16	Lukova tn 30a(elamumaa)	25.04.2013 nr 8	35
30.05.2012 nr 1.1-2/25	Obre Mikitamäel(elamumaaks,transmaaks)	-	36
21.03.2013 nr 5	Silla tn 37 (jagamine Elisa sidemastiks)	19.12.2013 nr 46	37
27.06.2013 nr 20	Rõsna külaplats		38
26.03.2013 nr 28	Kooli tn 5 (uus hoone, laululava)		39
26.03.2013 nr 29	Vaino Rõsnas (kruntideks)	27.02.2014 nr 3	40
14.11.2013 nr 31	Vana tn 8 (elamu)	31.01.2014 nr 1	41
19.12.2013 nr 47	Mikitamäe mänguväljak		42
24.04.2014 nr 10	Navoloki tn 3 sadamaks	31.03.2016 nr 14	43
25.08.2016 nr 169	Vana tn 38 ehituskeeluvööndi vähendamine		44

1.9 TURVALISUS

Kord nädalas toimub konstaabli vastuvõtt vallamajas. Valda teenindavad Päästeameti Lõuna päästkeskuse Põlva, Röpina ja Väraska päästekomandod.

1.10. VALLA JUHTIMINE

Mikitamäe valla valitsemise aluseks on kohaliku omavalitsuse korralduse seadus. Mikitamäe Vallavolikogu koosneb 11 liikmest. Mikitamäe vallavalitsuses töötab täistööajaga 10 ametnikku. Mikitamäe vallavalitsus koordineerib valla majandamist (küte, vesi, kanalisatsioon, heakord, teede korrashoid), arendustegevust, sotsiaalabi osutamist, haridus- ja kultuurielu jm. Mikitamäe Vallavalitsusel on neli hallatavat asutust (Mikitamäe Kool, Mikitamäe Hooldekodu, Mikitamäe Raamatukogu ja Lüübnitsa Külakeskus). Vallale kuulub 100% osalus OÜ Katel, mis tegeleb Mikitamäe küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniteenuse osutamisega. Mikitamäe vald osaleb järgmistes omavalitsusliitudes, organisatsioonides ja sihtasutustes:

- Põlvamaa Omavalitsuste Liit MTÜ;
- Setomaa Valdade Liit MTÜ;

- Setomaa Turism MTÜ;
- Piiriveere Liider MTÜ
- Peipsi Kalanduspiirkonna Arenduskogu MTÜ.

Mikitamäe valla eelarvemaht 2017. aastaks on 1 598 203 eurot. 2016 a. suuremahulisi projekte ei olnud, küll aga hulgaliselt väikesemahulisi.

2. SWOT ANALÜÜS

<p>Tugevused:</p> <ul style="list-style-type: none">•omakultuuri areng;•pärimuskultuuri säilimine;•algatusvõimelised inimesed;•aktiivne külaliikumine;•asukoht;•looduskeskkond;•hea teenuste tase;•koostöö Setomaa Valdade Liiduga;•kooli ja lasteaia olemasolu;•toimivad huviringid;•hooldekodu;•avahooldusteenused;•kohapealne perearstiteenus;•piisava fondiga raamatukogu;•kauplusauto;•korraldatud jäätmevedu, olemas jäätmejaam;•turvaline elukeskkond;•kokkuhoidvad suguvõsad (vahmiilitunne);•bussiühendus suuremate keskustega;•traditsioonilised üritused.	<p>Nõrkused</p> <ul style="list-style-type: none">•vananev elanikkond;•töökohtade vähesus;•tahtmatus töötada;•teede kehv olukord;•lastearvu vähenemine;•noorte äravool;•vähe vaba aja veetmise võimalusi;•amortiseerunud vesivarustus ja kanalisatsioon;•ebapiisav tänavavalgustus suuremates külates;•asukoht: kaugel tõmbekeskustest;•tühjana seisvad tootmishooned;•vähene väikeettevõtlus;•puuduv suurettevõtlus;•nõrk või negatiivne PR;•puudub apteek;•inimeste passiivsus;•madalad palgad;•vähene võõrkeelte oskus;•alkoholism.
<p>Võimalused:</p> <ul style="list-style-type: none">•regionaalpoliitika: erinevad toetused;•EL fondide rahad;•väikesadamad ja lautrikohad;•ettevõtluse areng sh. turism;•meelitada piirkonda uusi inimesi;•taristu parandamine;•Setomaa bränd;•asukoht: EL piir;•koostöö areng igal tasandil;•tühjad hooned: talud;•järv.	<p>Ohud:</p> <ul style="list-style-type: none">•regionaalpoliitika;•asukoht: idanaaber;•üleüldine linnastumine;•maksukoormuse suurenemine;•toetuste vähenemine;•kuritegevuse, narkomaania ja haiguste levik;•valdade sundliitmine;•elanikkonna jätkuv vähenemine;•väljaränne välismaale.

3. VISIOON JA MISSIOON

3.1. VISIOON AASTAL 2021

Mikitamäe vald on aastaks 2021 tuntud kui mainekas Setomaa vald, kus on konkurentsivõimeline elu-, majandus- ja puhkekeskkond.

1. Kultuuri- ja vaba aja teenused on kõigile kättesaadavad, elujõuliselt on säilinud omakultuuri traditsioonid ja kombed.

- omakultuuri kommete ja traditsioonide taaskasutusele võtmine ja järjepidevuse kindlustamine;
- Mikitamäe vallas tegutsevad mitmed seto omakultuuriringid;
- koolis on tagatud omakultuuriõpe;
- korraldatakse kultuuriüritusi erinevatele sihtrühmadele;
- kohalikud omakultuuri viljelejad on kaasatud kommete ja traditsioonide tutvustamisse Mikitamäe valla külastajatele.

1. Hariduse ja haritusega on saavutatud täistööhõive:

- välja on kujunenud tööstus ja turismipiirkonnad;
- puhkemajanduse ja turismiettevõtluse loomise ja arengu soodustamine;
- jätkub majandusõpe koolis ning osalemine erinevatel infopäevadel, messidel.

1. Loodud turismivõrgustik mitmekülgete ja kvaliteetsete teenuste osutamiseks

- Lüübnitsa külakeskus ja kuur-muuseum on kalastus- ja sibulakasvatustraditsioonide tutvustaja;
- välja on ehitatud Rõsna-Beresje matkarada, erinevad terviserajad;
- töötab veetransport huvireisidena, võimalus on tegeleda veespordiga, atraktsioonidega;
- sildumis- ja lautrikohtad Võõpsus, Lüübnitsas, Beresjes, Laossinas;
- turismipaketid (sh kohaliku toidu pakett) piirkonna külastajatele;
- trükised huviväärsuste tutvustamiseks.

1. Turvaline ja meeldiv elukeskkond:

- toimiv noortekeskus;
- iga valla elanik on vallale oluline ja kõikidele on võrdsed võimalused - pakkuda kohapeal peamisi kohalikke teenuseid, sh haridus, vaba aeg, tervishoid, sotsiaalteenused jms. Teha koostööd ettevõtlusega tegelevate vallakodanikega. Investeeringud kohalike avalike teenuste arendamiseks – kaasaegne varustatus, vabatahtlike kaasamine ja koostöövõrgustikud aitavad saavutada optimaalseid lahendusi valla jätkusuutlikuks arenguks.

- kättesaadav kvaliteetne arstiabi, sotsiaal- ja avalikud teenused;
- kõikidele lastele lasteaiakohad, hea ja mitmekülgne alus- ja põhiharidus;
- heakorratööde jätkamine ja puhta ning meeldiva väliskeskkonna säilitamine;
- piisavalt erinevaid vaba aja veetmise võimalusi valla elanikkonnale.

3.2. MISSIOON

Mikitamäe vallavolikogu ja vallavalitsuse ülesanne ning eesmärk on luua Mikitamäe vallast hea mainega elamisväärne elukeskkond säilitades seto kultuuri omapära.

4. STRATEEGILISED EESMÄRGID JA TEGEVUSED AASTANI 2021

4.1. VALLA HALDAMINE

4.1.1. ELANIKKOND

Rahvastiku areng sõltub suurel määral riigi rahvastiku- ja regionaalpoliitikast. Vald omalt poolt saab rahvaarvu püsimisele kaasa aidata vaid kaudsete vahenditega. Rahvastik võib suureneda sisserände tulemusena. Mikitamäe valla eeliseks on eelkõige meeldiv ja puhas looduskeskkond.

Arengueeldused:

- Mikitamäe valla maine on paranenud;
- piirkonda on tulnud noori peresid.

Võtmeprobleemid:

- elanikkonna vähenemine (noorte, aktiivsete ja haritud inimeste lahkumine);
- elanikkonna vananemine;
- ülalpeetavate osakaalu suurenemine;
- sündivuse vähenemine.

EESMÄRK: Mikitamäe on turvaline ja meeldiva elukeskkonnaga piirkond. Vajalikud tegevused:

- ettevõtluse soodustamine uute töökohtade tekkeks ning seeläbi soodustada noorte jäämist piirkonda;
- osaleda „Maale elama“ kampaaniates;
- tõsta vallas taristute kvaliteeti;
- tagada vallaelanikele kättesaadav kvaliteetne arstiabi; sotsiaal- ja avalikud teenused;
- tagada kooli säilimine põhikoolina;
- jätkata heakorratoid ja puhta ning meeldiva väliskeskkonna säilitamist;
- luua ja säilitada sportimise ja vaba aja veetmise võimalusi valla haldusterritooriumil.

4.2. ETTEVÕTLUS JA TURISM

4.2.1. ETTEVÕTLUS

Arengueeldused:

- geograafiline asukoht: Venemaa lähedus, EL idapiir;
- loodusressursid – vaheldusrikas loodusmaastik, mets, jõed ja järved;
- omakultuur ja keel;

- kaugtöökeskuse ruumid;
- jalgrattaturistide ja matkajate hea ligipääs Mikitamäe vallale reisirongiga (Ilumetsa raudteepeatuse lähedus vallapiirile).

Võtmeprobleemid:

- kohaliku turu väiksus ja madal ostujõud;
- kaugus ja eraldatus suurtest keskustest;
- kvalifitseeritud tööjõu vähesus;
- noorte lahkumine vallast;
- ümber- ja täiendõppesüsteemi puudumine;
- vähene ettevõtlus- ja algatusvõime;
- õpitud abitus.

EESMÄRGID: ettevõtjasõbraliku keskkonna loomine, uute töökohtade loomise soodustamine.

Vajalikud tegevused:

- ettevõtjatele info jagamine erinevatest rahastamisvõimalustest ning osalemine ettevõtjatega erinevates koostööprojektides;
- toetada pesumaja rajamist;
- toetada turuplatsi väljaarendamist Karisillal;
- toetada ettevõtlus- ja loomemaja rajamist;
- reklaamida ja tutvustada piirkonda ja investeerimisvõimalusi (koduleht, partnerid jm.);
- arendada tehnilist taristut (teed, side, transport, vesivarustus ja kanalisatsioon);
- lõpetada maareform ja lahendada maaküsimused võimalikult kiiresti;
- arendada sotsiaalset taristut (haridus, kultuur, elukeskkond);
- leida koostööpartnereid naaberpiirkondadest.

4.2.2. TURISM

Arengueeldused:

- vaheldusrikas ja puutumatu loodusmaastik;
- Mikitamäe on Setomaa osa, kus on säilinud omapärane seto kultuur ja sadu aastaid säilinud kombestik;
- Beresje, Lüübnitsa ja Audjassaare moodustavad omanäolise piirkonna, kus eksisteerivad koos kolm erinevat kultuuri, Beresje on ainuke Setomaa küla, kus elavad vanausulised;

- mitmete oluliste turismiobjektide olemasolu vallas: tsässonad (sh. Setomaa vanim tsässon), kalmistud, vaatetorn.
- viitade ja teabetahvlite olemasolu;
- sildumis- ja veeskamiskoht Rõsnas;
- head eeldused ja võimalus veeturismi arendamiseks;
- Venemaa naabrus;
- valda läbib turismimarsruut Külävüü;
- Rääsolaane rabarada ja loomavaatlusmaja.

Võtmeprobleemid:

- vähe majutusvõimalusi piirkonnas, sh taluturismi vähesus, eriti suvehooajal;
- vähe võimalusi õhtuseks vaba aja veetmiseks piirkonnas;
- matkaradade puudumine;
- toitlustuskohtade puudumine;
- aktiivse puhkuse võimaluste puudumine;
- valla ja piirkonna meenete vähesus;
- puuduvad korralikud sildumis- ja lautrikohad.

EESMÄRK: turismisektori arendamine. Tegevused:

- suurendada Mikitamäe kui reisisihi tuntust (Toetada Mikitamäe piirkonna turustamist valla kodulehel, erinevatel messidel, konverentsidel, infopäevadel ja väliskülastustel, mainekujundus);
- toetada mitmekülgsete, atraktiivsete turismitoodete väljatöötamist;
- toetada viitade, kaartide paigaldamist, puhkekohtade rajamist;
- toetada kohaliku käsitöö- ja toidualaste koolituste korraldamist;
- toetada teemaparkide ja terviseradade rajamist;
- suurendada aktiivse puhkuse võimalusi vallas;
- rajada sildumis- ja lautrikohad Võõpsusse, Beresjesse, Lüübnitsa, Laossinasse;
- teha avalikkusele suunatud mainekujundustööd Mikitamäe tuntuse suurendamiseks;
- anda välja trükised jalgsimatkaajatele ja jalgrattaturistidele tutvustamiseks huviväärsusi, matkaradu, majutusvõimalusi, kohaletulekuvõimalusi reisirongiga;
- välja ehitada Rõsna – Beresje matkarada koos vaatetorni ja rannamajaga ;
- rajada Lüübnitsa vaatetorni lähedusse matkaautode parkimiskohad;
- rajada Lüübnitsasse wakepark;
- rajada loodushariduskeskus;
- lammutada Papiristi tn 3 asuv sigala ja Papiristi 6 asuv kuur;

- välja arendada Papiristi 3 vabaaja keskus;
- rajada infokiosk – info ja suveniirid;
- teha koostööd naabervaldadega ühiste turismipakettide loomiseks.

4.3. SOTSIAALSFÄÄR

4.3.1. SOTSIAALHOOLEKANNE

Arengueeldused:

- olemas hooldekodu Mikitamäel;
- olemas sotsiaalkorter Mikitamäel;
- olemas sotsiaaltöö spetsialist ja avahooldaja;
- olemas transport sotsiaalabi osutamiseks;
- välja on töötatud „Kohalikust eelarvest sotsiaaltoetuste taotlemise, määramise ja maksmise ning sotsiaalteenuste osutamise kord“ (kinnitatud Mikitamäe Vallavolikogu 17.12.2014 nr 18).

Hoolekande sihtgruppideks on:

- lapsed ja lastega pered;
- noored;
- töotu(te)ga pered;
- eakad inimesed;
- erivajadustega inimesed;
- sõltuvusprobleemidega inimesed.

Võtmeprobleemid:

- eakate inimeste sh puuetega inimeste suur osakaal, mis on umbes 1/3 valla elanikkonnast;
- alkoholismi levik piirkonnas;
- sotsiaalsete toimetulekuraskustega perede olemasolu;
- hooldekodu voodikohtade vähesus;
- hooldekodu sisustus ja inventar on vana;
- liikumiskustega inimeste juurdepääs ametiasutustesse sh vallavalitsusse.

EESMÄRK: toetuste ja teenuste sihipärane korraldamine arvestades kõikide sihtgruppide vajadusi.

Vajalikud tegevused:

- ehitada liikumispuudega inimestele enamkasutatavasse ametiasutustesse liikumist kergendavad toed ja kaldteed;

- tagada jätkuvalt vajalikud teenused;
- laiendada hooldekodu (juurdeehitus) ja renoveerida vana osa;
- vahetada välja hooldekodu sisustus ja inventar;
- korraldada erinevaid koolituspäevi kõigile sotsiaalsetele riskigruppidele, et tõsta nende sotsiaalset teadlikkust ja vähendada toimetulekuraskusi;
- kaasata pikaajaliselt tööturult eemal olnuid valla ja valla allasutuste heakorra- ja abitöödel.

4.3.2. TERVISHOID

Arengueeldused:

- perearsti teenuse ning ruumide olemasolu;
- Väraska Sanatooriumi lähedus ja seal pakutavad taastus- ja kuurortraviteenused sh rehabilitatsiooniteenused;
- Põlva, Võru ja Räpina haiglate suhteline lähedus;
- Väraska Veekeskuse lähedus.

Võtmeprobleemid:

- alkoholismi levik;
- madal elatustase;
- eriarstiabi kättesaadavus on halb;
- kaugus keskusest;
- tervise väärtustamine mõnedes ringkondades alles tekkimas.

EESMÄRK: tervishoiuteenuse kättesaadavuse tagamine ja tervislike eluviiside propageerimine.

Vajalikud tegevused:

- tervise edendamine läbi avalike loengute ja infopäevade;
- osaleda erinevates tervishoiualastes projektides ning teha tervise edendamise valdkonnas;
- rajada terviserada – virgestusala Mikitamäele;
- rajada kergliiklustee – keskusest koolini;
- teha koostööd kooli ja erinevate vallas tegutsevate kodanikeühendustega.

4.3.3. NOORSOOTÖÖ

Arengueeldused:

- vallas olemas üks kool: alus- ning põhiharidust andev Mikitamäe Kool;
- Mikitamäe vallamaja keldrikorrus on renoveeritud noortekeskuseks ja seltsiruumideks;
- aktiivse noortejuhi olemasolu.

Võtmeprobleemid:

- noortekeskuse ruumides erinevate tegelusvahendite vähesus;
- alkoholismi, suitsetamise levik piirkonnas;
- noorte töötus;
- noorte poolt avaliku korra rikkumised.
- sotsiaalsete toimetulekuraskustega perede olemasolu.

EESMÄRK: noorsootöö tagamine. Vajalikud tegevused:

- tagada pidev noorsootöö;
- toetada noorsooühenduste tegevusi Mikitamäe vallas;
- kaasata noori neid puudutavate otsuste tegemisse andes neile seeläbi ühiskondliku tegevuse kogemust (noorte volikogu);
- osaleda erinevates noorsootööga seotud programmides ja projektides;
- leida uusi võimalusi õpilaste tunniväliseks tegevuseks, mis toetab õpilaste õppe- ja huvitegevust;
- kaasata noortega tegelemisse sobivaid ja huvitatuid vabatahtlikke;
- tuua noortekeskus üle vabaajakeskuse ruumidesse;
- teha koostööd erinevate noortegruppidega ja –ühendustega erinevates piirkondades.

4.4. HARIDUS

4.4.1. ALUS- JA PÕHIHARIDUS

Arengueeldused:

- koolis enamuse aine- ja klassiõpetajaid ning abipersonal olemas;
- sihipärane hoolekogu töö;
- pidevalt arenev töökeskkond;
- hooldatud maa-ala 5,03 ha sh staadion 1,92 ha;
- olemas arvutiklass, õppeklassid õppekava täitmiseks vajalike õppe- ja tehniliste vahenditega, söökla, olmeruumid;
- toimiv tunnivälise tegevus, mis toetab õpilaste õppe- ja huvitegevust (ringid, õppekäigud);
- osalemine erinevatel haridus- ja kultuuriüritustel (aineolümpiaadid, konkursid, võistlused, kodu-uurimuslik tegevus);
- olemas lasteaiakohad 20 lapsele;
- võimalus lapsehoiuteenuseks;
- piirkonna kultuuri ja keele eripära arvestamine õppekavas;

•elkutseõpetuse arendamiseks on õppekavas teooria seostatud praktilise tegevusega (majandusõpetus, õpilasfirma, arvutiõpetus).

Võtmeprobleemid:

- laste vähesus ning selle seotus riigi sihtotstarbeliste eraldistega;
- potentsiaalne õpilane õpib väljaspool Mikitamäe Kooli;
- võimla puudumine;
- lasteaiaosa juures olev mänguväljak vajab laiendamist;
- õpilaste vähesus;
- klassiruumide ja staadioni renoveerimisvajadus;
- hariduse kvaliteedi tõstmine;
- ainespetsialistide väike koormus.

EESMÄRGID: säilitada Mikitamäe Kool ning pakkuda kõigile kättesaadavat ja konkurentsivõimelist alus- ja põhiharidust. Vajalikud tegevused:

- leida eesmärkide täimiseks vajalikke lisaressursse;
- leida koolihoonele kasutus ka õppetöö välisel ajal (majutus, laagrid vm) ning soetada vastavad vahendid;
- leida lasteaiaosa mänguväljaku laiendamiseks ning kooli huvi- ja õppetegevuseks lisavahendeid;
- toetada logopeedi tegevust;
- klassi loomine erivajadustega lastele;
- jätkata olemasolevate õpetajate suunamist ümberõppeks ja täiendõppeks arvestades kooli vajadusi;
- õppematerjalide täiendamisel analüüsida olemasolevat (õppekirjandus, tehnilised vahendid);
- õppetegevuses jätkata erivajadustega õpilastele tugiõpet (logopeed, õpetajate konsultatsioonid, pikapäevarühm);
- toetada kutsenõustamist;
- renoveerida koolihoone, staadion ja abihooned abihooned.

4.4.2. HUVI- JA VABA HARIDUS

Arengueeldused:

- vallas tegutsevad huvialaringid ja taidluskollektiivid;
- ruumid huvi- ja vabahariduse pakkumiseks on olemas.

Võtmeprobleemid:

- vallas on kaardistamata elanikkonna huvid vabahariduse omandamiseks;
- Mikitamäe vallas vabahariduse pakkumine puudub, lähimad väljakujunenud vabahariduse pakkumise kohad on Räpinas, Põlvas, Võrus;
- koostöö vähesus vabahariduse pakkujatega ja naaberomavalitsustega sellel tasandil;
- elanikkonna vähene teadlikkus vabahariduse omandamise võimalustest;
- eestvedajate puudus.

EESMÄRK: inimressursi arendamine ja tööjõupotentsiaali suurendamine ning parem ärakasutamine ja paremate vaba aja veetmise võimaluste loomine. Vajalikud tegevused:

- huvialategevuse (õpitoad, ringid, laagrid) mitmekesistamine ja spetsialistide leidmine;
- jätkata valla kultuuriürituste toetamist;
- kaardistada valla elanikkonna huvid vabahariduse omandamiseks;
- toetada erinevate sihtgruppide täiendkoolituste korraldamist;
- valla kodulehel kajastada huviringide info;
- jätkata MTÜ-de projektide kaasfinantseerimist valla eelarvest;
- luua võimalused erinevateks huvitegevusteks;
- valla kodulehel tutvustada erinevaid koolitusvõimalusi.

4.5. KULTUUR JA SPORT

Mikitamäe vald on üks osa Setomaast ning siin on väga suur tähtsus omakultuuril, identiteedi säilitamisel ja levitamisel. Omakultuur on vaja hoida elujõulisena läbi oma traditsioonide ja kommete jätkamise. Valla arengu seisukohalt on setode, vanausuliste ja rannavenelaste kultuur ja traditsioonid olulised turistide toomiseks piirkonda.

4.5.1. KULTUURIMAJA, RAAMATUKOGU

Arengueeldused:

- olemas on külakeskuse saal Lüübnitsas ja vallamaja saal Mikitamäel;
- olemas kultuuriringide ja taidluskollektiivide juhendajad;
- kohalikel elanikel on huvi isetegevuse ja kultuuri vastu;
- olemas omakultuuri säilitavad, arendavad ja tutvustavad kollektiivid: leelokoor Helmine, rahvatantsuansambel Hõbehall, naisrühm Poloda Piigad, MTÜ Karisilla, ansambel Aare, kooli huvi- ja kultuuriringid;
- kultuurielu edendamisel ja kultuuriürituste korraldamisel on välja kujunenud koostöö kõigi valla

kultuuri- ja külakogukondadega. Lisaks tehakse koostööd naabervaldade, maakondade ja kaugemate seltsidega.

- välja kujunenud oma valla suurüritus – Lüübnitsa sibula- ja kalalaat;
- tegevusterohke Seto Jõulumaa;
- olemas hea fondi ja külastatavusega raamatukogu Mikitamäel;
- raamatukogus olemas avalik internetipunkt 2 arvutiga;
- Mikitamäe raamatukogus on elektroonne laenutussüsteem.

Võtmeprobleemid:

- vallakeskuses Mikitamäel puudub väliürituste korraldamise koht ja laululava.

EESMÄRK: pakkuda elanikkonnale kvaliteetset ja mitmekesist kultuuriteenust. Vajalikud tegevused:

- leida võimalusi Lüübnitsa külakeskuse laialdasemaks kasutamiseks;
- jätkata Setomaa valdade ühise suurürituse Seto Kuningriik korraldamist iga 4 aasta järel;
- jätkata traditsiooniliste kultuuriürituste korraldamist ja uute algatamist;
- jätkata valla kultuuri- ja spordiürituste kalendri koostamist ja avalikustamist;
- jätkata taidluskollektiivide ja huviringide tööd;
- toetada Mikitamäe vallas kultuuriga tegelevate ansamblike, kooride ja tantsurühmade tegevust valla eelarvest;
- välja arendada välisürituste kohad küladesse (Mikitamäe, Käre, Laossina, Võõpsu);
- uuendada Mikitamäe raamatukogus AIP-i riist- ja tarkvara.

4.5.2. TSÄSSONAD, MUUSEUMID

Arengueeldused:

- elujõuline seto kultuur ja seto keel;
- elanikkonna järjepidevus seto kultuuri- ja usukommete ning -tavade järgimisel
- alustatud Seto Haridusmuuseumi loomist;
- olemas õigeusu tsässonad - pühakojad Võõpsus, Laossinas, Rääsolaanes, Usinitsas, Rõsnas, ja kaks tsässonat Mikitamäel ning kirikuke Lüübnitsas;
- seto omakultuuriringi tegevus koolis;
- kuur-muuseum Lüübnitsas.

Võtmeprobleemid:

- haridusmuuseumi loomine ja püsiekspositsiooni välja panek;
- tsässonate korrastamine ja renoveerimine;
- kalmistuaedade ja -väravate renoveerimine.

EESMÄRK: säilitada elujõuline seto kultuur. Vajalikud tegevused:

- haridusmuuseumi loomine ja käivitamine;
- pidevalt hooldada Laossina ja Beresje kalmistuid;
- rajada tsässon Selise külla;
- korrastada ja renoveerida tsässonad;
- toetada Beresje külla kloostri rajamist;
- luua võimalusi tsässonate ja kogutavate museaalide tutvustamiseks, korraldada huvilistele sellekohaseid koolitusseminare.

4.5.3. SPORT

Arengueeldused:

- vallas on spordiga tegelemine pikkade traditsioonidega;
- aastaid on vallas tegutsenud jalgpalliklubi ja kõieveomeeskond;
- vald toetab kohalikke spordi- ja kultuuriüritusi eelarvest;
- vald toetab koolinoorte spordiga tegelemist;
- Värska Gümnaasiumi võimla, veekeskuse ja mitmete matkaradade lähedus;
- vallas on ette nähtud vahendid osa võtta ja võistelda Põlva maakonna meistrivõistlustel ja Peipsi suve- ja talimängudel ning kõieveomeeskonna osalemiseks erinevatel võistlustel;
- traditsiooniks on saanud valla külade mängud (suvised ja talvised);
- vallamaja keldrikorruse renoveeritud ruumides on võimalik treenida sõudeergomeetritel.

Võtmeprobleemid:

- puudub oma võimla;
- puuduvad kergteed ja matkarajad;
- vallasiseste võistluste vähesus;
- kooli staadion halvas seisus;
- spordivahendite vähesus.

EESMÄRK: edendada ning igakülgset toetada spordiga tegelemist. Vajalikud tegevused:

- toetada ja propageerida tervislikke eluviise;
- vallasiseste spordivõistluste jätkamine ja uute algatamine;
- jätkata spordiürituste rahastamist valla eelarvest;
- toetada spordiga tegelemist;
- rajada mitmeotstarbeline mänguväljaku juurde tribüünid;
- ehitada kultuuri- ja spordikeskus;
- toetada valla sportlaste osalemist erinevatel võistlustel;
- renoveerida kooli staadion ning soetada pidevalt uut spordivarustust;
- rajada võrkpalliplatse ja mänguväljakuid (perepargid);
- rajada erinevaid tervisespordiradasid (sh veerada, teemarajad) ja kogupere tegevusväljak.

4.6. KOMMUNIKATSIOONID, ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS

4.6.1. TELEFONISIDE JA INTERNET

Arengueeldused:

- vallas hea kvaliteediga telefoniside olemasolu;
- mobiilivõrkude operaatoritest on esindatud Elisa, Tele 2 ja EMT;
- vallakeskus kaetud interneti püsiühendusega;
- avalik internetipunkt (AIP) Mikitamäe raamatukogus.

Võtmeprobleemid:

- interneti püsiühenduse kõrge hind;
- metsataludes on interneti püsiühenduse loomise investeering suur.

EESMÄRK: tagada interneti kättesaadavus kogu valla elanikkonnale. Vajalikud tegevused:

- uuendada olemasolevaid AIP arvuteid ja tarkvara.

4.6.2. ELEKTRIVÕRK

Arengueeldused:

- elektriliinide ja vabade võimsuste olemasolu.

Võtmeprobleemid:

- enamus valla elektrivõrgust on õhuliinidel ja läbivad metsamassiive;
- madalpinge elektriliinide lõpus olevates majapidamistes jääb voolupinge nõrgaks ning esinevad

voolukõikumised;

- elektri hinnatõus tarbijatele.

EESMÄRK: säästlik ja optimaalne energia tarbimine ning taastuenergia osakaalu suurendamine valla energiakasutuses. Vajalikud tegevused:

- koostada valla energiabilanss;
- toetada päikeseenergiapargi rajamist.

4.6.3. TEED, ÜHISTRANSPOORT JA TÄNAVALGUSTUS

Arengueeldused:

- valla teed hoitakse aastaringselt läbitavana;
- Mikitamäe, Võõpsu, Lüübnitsa külade peamised tänavad on tänavavalgustusega kaetud ning plaanis on rajada tänavavalgustus ka teistesse küladesse;
- olemas vallateede register;
-
- MKM saadav lisaraha teede remondiks ja korrashoidmiseks (nn. Setomaa teederaha);
- kehtestatud on vallateede seisundi nõuded ning koostatud remonditavate teede nimekiri;
- püütakse valla territooriumil säilitada ühistransporti vähemalt senises mahus.

Võtmeprobleemid:

- teede korrashoiuks ja remondiks napib vallal vahendeid;
- kõik tihedamalt asustatud piirkonnad ei ole tänavavalgustusega kaetud;
- suurem osa valla teedest pole tolmuwaband;
- osa valla teedest on nõrga kandevõimega pinnasteed ja vajavad pidevat hooldust. Teedele kruusakatte ehitus on kulukas;
- ühistranspordi kasutus väheneb, eriti noorte ja tööealiste seas;
- puuduvad turismipaketid ühistranspordiga saabuvatele külastajatele (sh jalgrattaturistid).

EESMÄRK: parandada pidevalt valla teid ja tänavavalgustust ning hoida teed läbitavatena aastaringselt ning suurendada ühistranspordi kasutajaskonda. Vajalikud tegevused:

- hoida valla teed pidevalt korras ja läbitavatena;
- hooldada pidevalt vallateede pervesid ja kraave, puhastada võsast;
- suurendada teede korrashoiu finantseerimist läbi projektide ning kaasata teedehooldusesse kohalikke ettevõtjaid;

- võimalikult kiiresti muuta pinnasteed kruusakattega teedeks;
- taotleda tiheda liiklusega kruusakattega teede tolmuwabaks muutmist;
- renoveerida tänavalgustus Mikitamäe valla külades;
- rajada tänavalgustus kompaktse asustusega piirkondadesse ;
- kasutada tänavalgustuses energiasäästlikke lahendusi;
- tutvustada rohkem häid ühistranspordivõimalusi nii kohalike kui ka külaliste seas (reisirongipeatuse lähedus vallapiirile ja soodne asukoht Mikitamäe valla suhtes, kaugliinide peatumine Mikitamäel);
- vähendada seeläbi autode ülemäärast kasutamist ning suurendada ühistranspordi kasutajaskonda.

4.6.4. ELAMUD

Arengueeldused:

- kaks toimivat korteriühistut;
- vallal on kehtestatud üldplaneering;
- vallale on olemas renoveeritud külaliskorter.

Võtmeprobleemid:

- elamispinna puudus;
- elamute suur energiakulu;
- kõigis korruselamutes pole loodud ühistut, mistõttu on majade hooldamine ja remontimine probleemiks.

EESMÄRK: luua kõikidesse korrusmajadesse toimivad ühistud ning luua valda juurde elamispinda.

Vajalikud tegevused:

- soodustada korteriühistute loomist;
- toetada kortermajade ja eramute energiasäästlikumaks muutmist;
- vallale kuuluv külaliskorter sisustada hädavajaliku inventariga;
- osaleda „Noored maale“ programmis.

4.6.5. VEEVARUSTUS, KANALISATSIOON JA PUHASTUSSEADMED

Arengueeldused:

- vee- ja kanalisatsioonitrasse haldab OÜ Katel;
- olemas 2016. aastal koostatud, kooskõlastatud ja kinnitatud Mikitamäe valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava;

- renoveeritud Mikitamäe keskasula kanalisatsioonitrassid, biotiigid ja paigaldatud uus reoveepuhasti.

Võtmeprobleemid:

- Mikitamäe külas on kanalisatsioonitrassid osaliselt (kooli piirkond) amortiseerunud ning halvas olukorras;
- paljudes suuremates külates puudub ühisveevärk ja -kanalisatsioon.

EESMÄRK: renoveerida ja laiendada vee- ja kanalisatsiooni taristud ning tagada kvaliteetne ja keskkonnasõbralik reoveekäitlus. Vajalikud tegevused:

- osaleda hajaasustuse programmis ja toetada majapidamiste vee- ja kanalisatsioonisüsteemide renoveerimist ja rajamist;
- rekonstrueerida Selise küla ühepereelamute veetrassid;
- rajada ühisvee- ja kanalisatsioonitrassid Võõpsusse.

4.6.6. SOOJAVARUSTUS

Arengueeldused:

- vallakeskuse kolme kortermaja koetakse kahe lokaalkatlamajaga;
- Mikitamäe vallamajas ja hooldekodus on omaette lokaalkatlamajad;
- Mikitamäe Koolis on 2008. aastal valminud maaküttesüsteem;
- renoveeritud Lüübnitsa külakeskuses on õhk- ja ahiküte;
- olemas maa- ja metsamassiivid taastuenergia tagavaraga.

EESMÄRK: jätkata vallas toimivat soojamajandust ning suurendada taastuenergia osakaalu valla soojamajanduses.

4.6.7. JÄÄTMEMAJANDUS

Arengueeldused:

- vallas on korraldatud jäätmevedu;
- Mikitamäe külas olemas valla jäätmejaam, kuhu valla elanikud saavad pidevalt ära anda ohtlikke ning sorteeritud (plastmass, klaastaara, paber) jäätmeid;
- vallas pole suuri tööstusettevõtteid, seega saasteoht on väike;
- kalmistute prügi kogumiseks on paigaldatud konteinerid.

Võtmeprobleemid:

- jäätmemajanduse korraldamine on kulukas;
- jäätmejaam vajab laiendamist.

EESMÄRK: säilitada puhas looduskeskkond läbi jäätmemajanduse reguleerimise. Vajalikud tegevused:

- tagada jäätmejaama toimimine ja hooldamine;
- laiendada jäätmejaam;
- jäätmevaldajate registri täiendamine;
- karmistada kontrolli jäätmete ebaseadusliku ladustamise osas;
- toetada jäätmealast teavitustööd ja tõsta elanike keskkonnateadlikkust;
- toetada heakorrapäevade korraldamist.

4.7. MAAOMAND JA PLANEERINGUD

Arengueeldus:

- kehtestatud on Mikitamäe valla üldplaneering.

Võtmeprobleemid:

- maareform on tervikuna lõpule viimata.

Vajalikud tegevused:

- selgitada välja vallale vajalikud vabad maad ja need munitsipaliseerida;
- viia maareform tervikuna lõpule;
- algatada teemaplaneering kaldaalal ehitustingimuste täpsustamiseks ning turismitaristu väljaehitamiseks;
- leida võimalused vallas olemasolevate ja uute paadisildade ja/või randumiskohtade väljaarendamiseks;
- munitsipaliseerida valla teed.

4.8 TURVALISUS JA HEAKORD

Arengueeldused:

- olemas valda teenindav konstaabel ja abipolitseinikud;
- viiakse läbi kaunima kodu konkursse;

- vald taotleb erinevaid kinnistuid munitsipaalomandisse ning on seadnud eesmärgiks nende korrashoiu ja haljastuse tagamise;
- paigaldatud videovalve vallamaja, kooli ja bussijaama juurde.

Võtmeprobleemid:

- heakord vallas nõuab pidevalt kasvavaid kulutusi;
- vallas puudub haljastusalane planeering.

EESMÄRK: meeldiva ja turvalise elukeskkonna tagamine. Vajalikud tegevused:

- muuta abipolitseinike töö efektiivsemaks ja kaasata neid rohkem valla avalikele üritustele korraldajateks eesmärgil;
- kaardistada haljastustööd vallas ning teha haljastuse teemaplaneering vallakeskuses ja suuremates külates;
- koostada Laossina ja Beresje kalmistute digitaalkaardid;
- jätkata valla kaunimate kodude tunnustamist;
- säilitada külamiljöõ ja ehitustraditsioonid;
- soodustada vallas heakorratöid.

4.9. VALLA HALDAMINE

Arengueeldused:

- vallavalitsuse ametnikud on hea ja erialase haridusega spetsialistid;
- hea koostöö külavanematega;
- kogukondlik tegevus on aktiivne: tegutsevad MTÜ-d ja seltsingud. Karisillas tegutseb MTÜ Karisilla, Lüübnitsas MTÜ L.O.E. (Lüübnitsa, ole ja ela), MTÜ Rõsna Külaselts, MTÜ Ilumetsa Rongipeatuse Sõbrad, MTÜ Mikitamäe Naisteklubi Mixina, MTÜ Tegus Mikitamäe, külaseltsingud Usinitsas, Laossinas ja Beresjes;
- olemas on külakeskused Lüübnitsas ja Karisillal;
- olemas valla teeregister, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava, jäätmekäitluskava, valla üldplaneering;
- pidevalt uuendatakse valla arengukava ja investeeringute kava.

Võtmeprobleemid:

- riigi poolt vallale antud ülesannete ja vahendite mittevastavus;
- riigipoolsete vahendite ebapiisav eraldamine;

- valla ametnike tõusev töökoormus;
- valla sektorarengukavade puudumine;
- jätkuv elanikkonna vananemine,
- vallale kuuluvate hoonete ja rajatiste alune maa on osaliselt munitsipaliseerimata;
- valla asutuste arvutipark ja tarkvara vajab järjepidevat kaasajastamist;
- külaelanike ja ka külavanemate vähene aktiivsus ning algatusvõime;
- külade jätkusuutlikuks arenguks puuduvad arengukavad;
- väljaarendatud külakeskuseid on vähe.

EESMÄRK: tõsta valla haldussuutlikkust ja efektiivsust, arendada külakeskusi ja aktiveerida külakogukondi. Vajalikud tegevused:

- teha pidevat koostööd ministriumitega;
- koostada ja kinnitada valla sektorarengukavad;
- tõsta valla haldussuutlikkust läbi e-teenuste rakendamise;
- kajastada vallavalitsuse tegemisi ja vallaametnike tööülesanded valla interneti koduleheküljel, Põlva maakonna infoportaalil;
- koolitada vallavolikogu liikmeid ja vallavalitsuse ametnikke;
- toetada külade või ühiste piikondadele arengukavade koostamist (koostöö külavanemate ja -elanikega);
- külakeskuste ja teabetubade väljaarendamine;
- vallamaja küttesüsteemi ümberehitus;
- MTÜ-de, klubide ja seltside loomise toetamine ja nende kaasamine valla arengu edendamisse;
- ettevõtluse-, mittetulundusühingute ja kohaliku omavalitsuse esindajatel aktiivselt osaleda MTÜ Piiriveere Liider strateegia ellurakendamisel;
- külavanematega koostöö tugevdamine ja külavanematele koolituste toetamine.

5. ARENGUKAVA ELLUVIIMINE, SEIRE JA HINDAMINE

Strateegiate elluviimine toimub iga-aastase valla eelarve, riiklike investeeringute ja erinevate toetuste (projektide) abil. Arengukava täitmist kontrollib ja hindab vallavolikogu, kes iga aasta 01. oktoobriks teeb analüüsi ja kokkuvõtte saavutatust. Järgneva aasta tegevused määratakse kindlaks enne uue eelarve vastuvõtmist ja seejärel seotakse tegevused eelarvega.

6. LISAD

LISA 1. INVESTEERINGUTE KAVA

LISA 2. LAENUKOORMUS AASTATEKS 2016-2021

Tähtaeg	2017	2018	2019	2020	2021	2022- 2026		
Tagasimaksed	42	50	27	14	14	70		

Laenukohustuse tasumine tuhandetes eurodes.